Vasárnap: vasutasnap

A vasutasok szakszervezetében bejelentették: vasárnap lesz a tizennyolcadik vasutasnap. A nagyszabású kulturális és sportrendezvények sorát az országos vasutas képzőművészeti kiállítás megnyitásával kezdik. 670 festmény, grafika és 97 szobor érkezett elbírálásra; ebből a zsüri 159 festményt és grafikát, 40 szobrot javasolt a kiállításra. A zsüri díjakkal jutalmazta a legjobb alkotásokat. Deli Teréz kapta a legjobb tematikájú festmény és grafika díját. Vasárnap reggel a Közlekedési Múzeum nyitja meg a „Százéves a MÁV" című kiállítását, majd — ugyancsak ezen a napon, délelőtt — a BVSC Szőnyi úti sporttelepén a MÁV vezérigazgatója felavatja a vasút új tisztjeit. A vasutasok szakszervezete vasárnap délután kétórai kezdettel a BVSC Szőnyi úti sporttelepén kulturális és sportünnepséget rendez.

A BVSC telepén nemzetközi labdarúgó-mérkőzés is lesz.

Javul a községek ivóvíz-ellátása

A szegedi járási tanács végrehajtó bizottsága éppen jókor tűzte napirendre a községek ivóvíz ellátásának problémáját. Ezekben a hetekben több faluban is sínylik azt a hanyagságot, melylyel éveken át egyes községi tanácsok kezelték a vízügyet. A tegnapi végrehajtó bizottsági ülésen azonban az derült ki, hogy a vízgazdálkodásban, a kutak szaporításában, s a hálózat bővítésében az utóbbi évek során járásszerte *mélyreható javulás következett be.* Többek között *15 községben épült törpevízmű,* részben községfejlesztési alapból, másrészt pedig társulati úton, a lakosság összeadott forintjaiból. A vízművek építéséhez nagyösszegű állami hiteleket is kaptak. Az egy lakosra jutó hozzájárulást több éven keresztül kell letörleszteni, így nem jelent számukra különösebb anyagi megterhelést.

A járás 30 községében eddig összesen 215 kilométer hosszú új vízvezetéket építettek ki, s 6176 lakóházban már csapról fogyasztják a vizet. A lakások jó részének vízellátása azonban még közkifolyókról történik. Figyelemreméltó, hogy a községek belterületein *229 ártézi kút működik,* s már csak mindössze 121 ásottkútnak kell besegíteni a vízszolgáltatásba. Az ivóvíz-ellátás szakadatlan korszerűsítésével együtt *a szennycsatorna hálózat kiépítése is napirendre került a községek többségében.*

A közelmúltban újabb községekben, *Pusztamérgesen, Pusztaszeren, Sándorfalván és Sövényházán alakultak vízmű-társulatok.* Első lépésként elkészítették községeik vízhálózatának rekonstrukciós terveit, s még az idén a munkák is megkezdődnek. Pusztaszeren és Pusztamérgesen máris építkeznek. Csengelén, Rúzsán és Öttömösön községfejlesztési és állami erőforrásokból látnak hozzá a vízellátás problémáinak végleges megoldásához.

A járási tanács végrehajtó bizottsága *bírálta a baksi községi tanács munkáját.* E községben is van már részletes vízhálózat fejlesztési terv, azonban *a munka megszervezését és beindítását mind mostanáig elhanyagolta a községi tanács.* Jelentős előrehaladás van kibontakozóban a vízellátásban *Mórahalmon és Szatymazon is. Balástya* részletes vízhálózatfejlesztési terve pedig most készül. *Ásotthalom, Dóc, Gyálarét, Sövényháza és Zsombó községek vannak már csak hátra a szegedi járásban,* ahol még halogatják a vízmű társulások megszervezését, a lakosság összefogását, e fontos társadalmi probléma megoldására.

A járási tanács végrehajtó bizottsága megállapította: *a gyorsabb ütemű fejlődés letéteményesei elsősorban a községi tanácsok.* Ők tehetnek legtöbbet a lakosság segítségével a lakosság érdekében. Dicséretben részesítették a ruzsai községi tanácsot, ahol igen jó ütemben halad a község vízhálózatának építése. *Ásotthalmon viszont a falu vezetői eleddig nem ismerték fel a vízellátás javításának jelentőségét,* nem is foglalkoztak érdemben az üggyel. Kritika illette a balástyai községi tanács munkáját is, éspedig azért, mert saját erőből vállalkozott a víziprogram megvalósítására. A szükséges nagy értékű beruházáshoz a pénzt csak hosszú évek alatt tudná összegyűjteni. Az ügy azonban nem tűr el ennyi halasztást. Ezért az élenjáró községek példájára a járási tanács végrehajtó bizottságának javaslata alapján *Balástyán* is meg kell kezdeni a helyi *vízműtársulat megalakulásának előkészítését.* Vízhiánnyal küzd még jelenleg Szőreg és Kiskundorozsma is. E községek azonban — most már végleges döntés alapján — *a szegedi egységes hálózatból kapják majd a hiányzó vizet.* Szőregen a község főterére még az idén megérkezik a szegedi víz. A hálózat fejlesztését társulati alapon végzik.

A MÉK megtette az első lépést...

Méltányosabb piaci árat igérnek

Közismert, hogy különféle okokból, de főleg a példátlanul hosszú ideje tartó szárazság miatt az idén a zöldség és gyümölcs fogyasztói árak magasabbra szöktek a korábbi évek hasonló időszakaiban kialakult átlagáraknál. Amint ezt lapunkban korábban már több alkalommal is szóvá tettük, a magas árakban jelentős szerepet játszottak az aszály mellett a közvetítő és a forgalmazó kereskedelem szűknek semmiképp sem nevezhető árrései is.

Kovács János, a Csongrád megyei MÉK helyettes igazgatója és Martonosi József osztályvezető mondották el: maguk a termelő gazdaságok is több alkalommal kifogásolták, hogy a fogyasztók lényegesen többért kapják az árut, mint amennyiért a SZÖVÉRT által kialakított áron felvásárolják azt. A témát a közelmúltban megvizsgálta a SZÖVÉRT igazgató tanácsa is, ahol határozat született arra, hogy az ország valamennyi MÉK-vállalata és a velük kapcsolatban álló értékesítő kereskedelmi szervek is vizsgálják meg árréseiket, s a gyenge termésre tekintettel is tegyék lehetővé, hogy a fogyasztók méltányosabb áron vásárolhassanak. Számos vállalat arra a semmiképp sem helyeselhető álláspontra jutott, hogy ragaszkodni kíván a tervezett jövedelemhez, mert ha ettől eltér, felborul gazdálkodási programja. A Csongrád megyei MÉK és legnagyobb partnere, az ÉLIKER igazgatósága azonban úgy határozott, hogy átmeneti jelleggel, tekintettel a kialakult körülményekre, lemond a normális viszonyok között elfogadhatónak tekinthető vállalati nyereségről, s kifejezetten a ténylegesen felmerülő szállítási, raktározási, térítési stb. költségekkel terheli a felvásárolt, s forgalomba hozott termékeket.

Gyakorlatilag ez azt jelenti, hogy amíg eddig egy-egy kilogramm árut a MÉK részéről a haszonnal együtt 80 fillér árrés terhelt, a jövőben 68—70 fillér között lesz a terhelés. Ez a tendencia érvényesül az ÉLIKER munkájában is.

E kezdeményezésnek bizonyos értelemben — amint a MÉK vezető szakemberei elmondották — árszabályozó szerepet is szántak. El szeretnék érni, hogy a tszek standjain és a szabadpiacokon is az új, alacsonyabb árakhoz igazítsák áraikat az eladók. Kérdésként merült fel: nem kell-e a fogyasztóknak, attól tartaniuk, hogy mivel a kilónkénti 10—12 fillér kereskedelmi haszon — amely éves szinten a MÉK számára mintegy 2 és fél millió forintot jelent —, ha nem folyik be a vállalathoz, nem lesz majd elegendő zöldséggyümölcs az üzletekben. A MÉK vezetői szerint ettől nem kell félni, hiszen a kereskedelmi dolgozók anyagi érdekeltsége az új körülmények között is fennmarad. A munkabérüket kiegészítő százalékos javadalmazás továbbra is a forgalom nagyságától függ. A változás csupán az év végi nyereségrészesedésre lesz bizonyos hatással.

A kezdeményezés dicséretre méltó. Várjuk, hogy a konkurrencia — a tsz-ek, a fogyasztási szövetkezetek, s a szabadpiacokon jelentkező termelők is — követik a MÉK példáját, s egészséges konkurrencia alakul ki. E versenyben hosszabb távon kétségkívül az a vállalat győz, amely olcsóbban szolgálja ki jó áruval vevőit.

Cs. J.

Új mélyépítő vállalat Szegeden

Utak, terek 60 millióért

Az évről évre növekvő forgalomhoz igazítják a belvárosi utcákat, tereket. A Széchenyi tér után a Dugonics, majd az Aradi vértanúk tere következett. Az egymást követő átalakítások egyik „főszereplője" a hódmezővásárhelyi Közúti Építő Vállalat.

A vállalat, amely egy esztendőben mintegy 220 millió forint értékű munkát végez el, jelentős feladatokat old meg Szegeden. Farkas Ferenc igazgató tájékoztatott arról, hogy a Szegeden működő építésvezetőség 1968-ban 60 millió forintért javítja, építi az utakat. Ebből hozzávetőleg 13 millió forintért — a szegedi I. kerületi tanács megrendelésére — átépítették a Dóm teret és elvégzik a Somogyi Béla utca felújításának második szakaszát. Ugyancsak a szegedi építésvezetőség dolgozik az egyik legfontosabb szegedi munkán, az Aradi vértanúk tere átalakításán. De a város határain túl is sok tennivalója akadt a KPM-vállalatnak: az E—5-ös országút Röszke—Mihálytelek közötti elágazási szakaszát teljesen felújítják. A tervek szerint 7 és fél méter széles úttest készül, amely jól megfelel majd a nagy forgalom követelményeinek. Az útépítők a szegedi olajipart is segítették: a szénhidrogén medencében levő fúróberendezésekhez több millió forintért készítettek új utakat. A mezőgazdasági üzemekhez, a kisteleki, valamint több más termelőszövetkezethez vezettek bekötőutat.

A megrendelők elégedettek, hiszen a vállalat igyekszik pontosan kielégíteni kívánságukat, így az egyik legfontosabb követelményt — a határidőt. Az utakat határidőre, sőt egyes feladatokat határidő lejárta előtt elvégeznek. Például a vállalt szeptember elseje helyett július 20-ra elkészül az Aradi vértanúk tere, valamint a Lenin körút Hunyadi János sugárúttól gyermekklinikáig húzódó szakasza. A gyors munkáért az I. kerületi tanács sűrgősségi felárat fizet a Közúti Építő Vállalatnak.

A hódmezővásárhelyi vállalat megjelenése Szegeden nem véletlen: a városi feladatok kedvező lehetőségeket biztosítanak számára. De Szegedre nézve is előnyös, hogy több mélyépítőipari vállalat: az út- és vasútépítő a Csongrád megyei építőipari, a Csongrád megyei tanácsi építőipari, valamint a hódmezővásárhelyi Közúti Építő Vállalat áll versenyben a megrendelésekért.

Benzin a motorcsónakokhoz

Lapunkban többször is szóvá tettük, hogy Szegeden a motoros víziélet további fejlődését elősegítené, ha a motorcsónak-tulajdonosoknak nem kellene állandóan fuvarozniuk az üzemanyagot: a Tiszától, a csónakházaktól a legközelebbi töltőállomás a Lenin körúton az Anna-kúti, a többi kutak még távolabbra esnek. Kerékpáron, kézben, targoncán, kiskocsival, ki hogy tudja cipekedik a nyári hónapokban, ha áldozni akar a víziéletnek.

Szegeden 750-nél több csónakmotort tartanak már nyilván. Jelentős e motorok száma, ha a fogyasztásukat nézzük. Köztudomású ugyanis, hogy a vízimotorok jóval többet fogyasztanak, mint a szárazföldi gépjárművek. Oda-vissza egy 40 kilométeres úton egy 175 köbcentis vízimotor is „megeszi" a 20—24 liter keveréket. Hát még a nagyteljesítményű, 500—700 köbcentis motorok! E nagy fogyasztásból következik, hogy az ÁFOR elsőszámú vendégeiként tartja nyilván a csónakmotorosokat. A napokban új benzinkutat avattak Szegeden, s ez alkalommal kérdeztük meg Balogh Györgyöt, az ÁFOR helyettes vezérigazgatóját: mi az elképzelésük a csónakmotorosok jobb kiszolgálására?

— A probléma valóban megérdemli, hogy foglalkozzunk vele — válaszolta. — Az ÁFOR-nak egyelőre az a javaslata, s ez megvalósítható lenne már ebben a szezonban is: ha találunk viszonteladót, amely lehetne a fürdővállalat, avagy a földművesszövetkezet, vagy bárki más, aki a keverék árusítását a tiszai rakparton lebonyolítaná, az üzemanyag odaszállítását mi saját rezsiben vállaljuk. A viszonteladó sem járna rosszul, és az üzemanyagot elmérő alkalmazott sem. Anyagilag bárkinek megérné e szolgáltatás bevezetése. Az is elképzelhető, hogy alkalmas időpontban — a hétvégi kirándulásokra — egy tartálykocsi biztosítaná a motorcsónakosoknak a keverék.

Gondoskodó gyárak

Kánikulabrigád, kedvezmények

Nehéz tűrni a nyomasztó kánikulát, nehéz ilyen melegben még pihenni is. De a műhelyek átforrósodott levegője, amelyben a hőmérő higanyszála nemegyszer a 40, sőt a 60 fokot is eléri, még nagyobb próbára teszi az embert. Minden mozdulat kétszer-háromszor akkora energiát követel, hiszen a hőség fékként nehezedik a tüdőre, az izmokra. Szeged több gyárában gyorsan reagáltak a rendkívüli helyzetre: a munkások kérésére olyan intézkedések születtek, amelyek a törvényen, a szokáson túl is többet biztosítanak a dolgozó embernek.

Házi szódagyár

A Szegedi Kenderfonó- és Szövőipari Vállalat központjából érkezett a hír, hogy a több ezer főt foglalkoztató nagyüzemben egy „kisüzem" kezdett dolgozni: szódavizet készítenek. Amolyan házi szódagyárat teremtettek hamarjában, amellyel húszliteres palackokban naponta kétezer liter üdítő folyadékot készítenek a dolgozóknak. A kenderfonógyári szakszervezet és vezetők még ezen túl is igyekeztek rendkívülit adni a gépek mellett álló asszonyoknak. Kihirdették, hogy munka közben egy alkalommal bárki felkeresheti a zuhanyozót.

A Kábelművek szegedi gyárában sem késlekedtek, a kánikula beálltával megszületett a döntés, hogy felfüggesztik a védőital korlátozást és minden dolgozónak kívánság szerint ásványvizet adnak. Az üzemrészekben a kötelező vöröskeresztes ládák, a szerszámok és anyagok mellett ezekben a napokban annavizes rekeszek sorakoznak. És a kábelgyárban is lefürödhetnek azok, akik munkaközben szükségét érzik ennek, ezt is korlátlanul, bármelyik dolgozó igénybeveheti.

Trópusi ventillátorok

A számológépek is hőt fejlesztenek — a Számítástechnikai és Ügyvitelszervező Vállalat szegedi üzemében is izzasztó a meleg. A kis üzem lehetőségeihez mérten tette kényelmesebbé a munkanapokat: trópusi ventillátorokat szereltek fel, új hűtőgépet vásároltak, amelyben a tízórait és üdítőitalokat helyezik el a dolgozók.

A Szegedi Ecset- és Seprűgyárban külön „kánikulabrigád" könnyíti a gépnél fáradozók helyzetét. Egy hete, a 30 fokos hőség kialakulása óta öt embert osztottak be rendkívüli szolgálatra, akiknek az a feladatuk, hogy kívánságra a munkapadokhoz szállítsák a frissen főtt feketekávét. A zavartalan kávéfőzés érdekében két presszógépet állítottak fel a gyárban. A helyi TMK-műhely nagyméretű jégszekrényt készített, amiben vizet hűtenek, a dolgozók számára.

Különleges munkaidő

A naptól, hegesztőpisztolytól felforrósodott vasalkatrészeket különösen nehéz ezekben a napokban helyükre illeszteni. Ezért a Szegedi Autójavító Vállalatnál is rendkívüli kedvezményeket léptettek életbe: a gépműhelyben, a karosszériajavító üzemben trópusi ventillátorok működnek ma már. A legnehezebb munkahelyeken különleges munkaidőt állapítottak meg, a karbantartók reggel 4 órakor kezdik a munkát és déli 12-re befejezik.

A többi gyárhoz hasonlóan, a Szegedi Autójavítóban különleges kedvezmény illeti meg a dolgozókat. Olyanokat is, akik talán más körülmények között nem élvezhetnék ezt. Ám az ember, a munkások egészsége mindennél fontosabb, — tartják az autós üzemben, ugyanúgy, mint a kábelgyárban, a kenderfonógyárban, az ecsetgyárban. Az ilyen fajta „szabályszegést" áldozatos munkával hálálják meg az emberek; helytállnak a forró napokon.

M. I.